

Pitanja za završni ispit

- 1) Pristup oponašanja racionalne međuovisnosti između vrsta u prirodi, gdje nema otpada ili rasipanja energije s primjenom na industrijska postrojenja nazivamo: **industrijska ekologija**
- 2) Što su rezerve: **ekonomski isplativ dio dobara koji je mjeran, indiciran ili procijenjen**
- 3) Što su resursi: **ekonomski neisplativ dio dobara koji može biti na različitom nivou geološke istraženosti (od mjenog do spekuliranog)**
- 4) Svjetska industrijska proizvodnja je u razdoblju od 1890-1990 narasla: **40 puta**
- 5) Geolog M.K. Hubbert postavio je hipotezu o eksploataciji nafte po kojoj se proizvodnja nafte na bilo kojoj geografskoj lokaciji u vremenu može opisati: **zvonolikom krivuljom**
- 6) Da trebamo težiti zatvorenom ciklusu kretanja tvari, da moramo kopirati prirodu, gdje se ništa ne gubi, već je svaki otpad resurs za nekog drugog tvrdi: **industrijska ekologija**
- 7) Koji energent najviše doprinosi emisiji stakleničkih plinova u elektroenergetici: **ugljen**
- 8) Što NE spada u tvrde mjere zaštite okoliša: **znak zaštite okoliša i deklaracije**
- 9) Plava zastava dodjeljuje se plažama i marinama u okviru europskog projekta zaštite okoliša i priobalja. U koju mjeru zaštite okoliša spada Plava zastava: **meka mjera**
- 10) Meka mjera zaštite okoliša nije: **praćenje stanja okoliša (monitoring)**
- 11) Meke mjere zaštite okoliša zapravo su: **dobrovoljne**
- 12) Za onečišćujuće tvari propisuju se GVE (mg/m³). Pri tome GVE znači: **granične vrijednosti emisija**
- 13) Od naftne krize sedamdesetih godina 20. stoljeća zbog visoke cijene nafte, u svijetu je u deset godina značajno smanjena proizvodnja električne energije iz termoelektrana na mazut. Ta je količina energije nadomještena: **proizvodnjom iz nuklearnih elektrana**
- 14) Razdioba nepogoda i nesreća je: **Paretovo pravilo/načelo/razdioba**
- 15) Broj stanovnika i bruto nacionalni dohodak (GDP) po stanovniku u posljednjih 200 godina: **GDP po stanovniku je rastao brže od broja stanovnika**
- 16) Ekološki pristup koji je orijentiran na očuvanje neobnovljivih izvora radi ekonomskih razloga je: **resursno-ekonomski pristup**
- 17) Peti stadij ekonomskog razvoja društva je: **rasipna potrošnja ili stadij potrošačkog društva ili konzumerizam**

Dodatak - pet stadija ekonomskog razvoja društva su:

1. Preduvjeti uzleta
2. Uzlet
3. Kretanje prema zrelosti
4. Visoka masovna potrošnja
5. Rasipna potrošnja ili stadij potrošačkog društva ili konzumerizam

- 18) Temeljni dokument prostornog planiranja je: **strategija prostornog planiranja**
- 19) Temeljni dokument prostornog uređenja Hrvatske: **strategija prostornog uređenja (SPU države)**
- 20) Problem s uvođenjem nilskog grgeča u Viktorijino jezero pokazuje da: **intervencija u kompleksne sustave može imati neželjene posljedice**
- 21) Problem održivosti je prije svega: **nešto nešto ljudskog ponašanja nešto nešto**
- 22) Udio e-otpada u komunalnom otpadu: **5%**
- 23) Kyoto protokolom industrijski razvijene zemlje trebaju smanjiti emisije za: **5% u razdoblju od 2008.-2012. u odnosu na bazu 1990. godinu**

- 24) Paradoks da efikasnije korištenje nekog resursa dovodi do njegovog bržeg iskorištavanja: **Jevonsov paradoks**
- 25) U ekonomiju stabilnog stanja ne spada: **postojan ekonomski rast**
- 26) Vremenske pojave se odvijaju u: **troposferi**
- 27) Opasan otpad karakterizira: **reaktivnost / zapaljivost**
- 28) 99% atmosfere čine: **N₂, O₂ i Ar**
- 29) Koji alat održivog razvoja obuhvaća sakupljanje, analizu i korištenje materijala koji se odnose na tok energije i na pitanja životne sredine, kao i ostale troškove koji se odnose na životnu sredinu u jednom poduzeću? **obračun upravljanja okolišem (EMA)**
- 30) Što je karakteristika eko-djelotvornosti: **postizanje ekonomskih prednosti uz istovremeno smanjivanje utjecaja na okoliš**
- 31) Aspekti okoliša iz ISO 14000 su: **različiti procesi i aktivnosti koje utječu na okoliš**
- 32) Porast prosječne godišnje temperature do kraja 21. stoljeća: **od 4 do 6 °C**
- 33) Održivi razvoj je prije svega: **svjetonazor i način na koji razmišljamo**
- 34) Negativne eksternalije su: **troškovi privatnih proizvodnih aktivnosti koji se prenose na društvo, na druge ekonomske subjekte ili na prirodu**
- 35) Stabilnost ekosistema ovisi o: **opruživosti i otpornosti na perturbacije**
- 36) Ekološki pritisak ekonomskih aktivnosti na globalnoj razini: **naglo smanjuje ključne regulativne funkcije eko-sistema**
- 37) Princip predostrožnosti podrazumijeva: **javnu ili korporativnu akciju na smanjivanju rizika prije nego što je dostupan potpuni dokaz o mogućoj šteti ako se ista smatra ozbiljnom ili nepovratnom**
- 38) Ekonomija je: **otvoreni podsistem ekosistema**
- 39) Energetska efikasnost (EE) ekonomskog sistema u prosjeku je: **veća je od energetske efikasnosti (EE) ekosistema**
- 40) Sistem je: **skup različitih, međusobno povezanih dijelova koji čine funkcionalnu cjelinu odvojenju od okoline**
- 41) Načelo "jake održivosti" podrazumijeva: **komplementarnost prirodnog i antropogenog kapitala**
- 42) Proces ekonomskog rasta i razvoja u konačnici ograničen je: **prirodnim resursima i energijom**
- 43) O kojem faktoru razvijenost kapitalističkih društava u konačnici ovisi: **prirodnim resursima i energijom**
- 44) Problem održivosti konceptualizira se kroz dinamičku interakciju triju kompleksnih sistema: **društvenog, ekonomskog i ekološkog**
- 45) Tko je obavezan izgraditi plan gospodarenja otpadom: **firme koje proizvode više od dozvoljene količine otpada**
- 46) Koja institucija u RH prikuplja i prezentira javnosti sve informacije bitne za zaštitu okoliša: **Agencija za zaštitu okoliša (z.o.)**
- 47) Dokument zaštite okoliša (z.o.) čija svrha je sprečavanje i ograničavanje mogućih ekoloških nesreća ili iznenadnih događaja je: **plan intervencija u z.o.**
- 48) Strategija održivog razvitka RH, Plan zaštite okoliša RH, Program zaštite okoliša (z.o.) i Izvješće o stanju okoliša su: **dokumenti zaštite okoliša (z.o.)**
- 49) Središnje i najviše upravno tijelo koje se pojavljuje u ulozi inicijatora i voditelja projekata koji se izravno tiču okoliša, prirode i održivog razvoja je: **ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG)**
- 50) Prepoznavanje zahvata koji podliježu obvezi procjene utjecaja na okoliš i isključivanje onih koji ili nemaju značajnije posljedice ili imaju neke dobro poznate, lako kontrolirane utjecaje za koje procjena nije potrebna naziva se: **screening**

- 51) Dokument u kojem se opisuje zahvat i njegov utjecaj na okoliš, kao i mjere za zaštitu okoliša koje će se primijeniti kako bi se utjecaje svelo na najmanju moguću mjeru je: **studija utjecaja na okoliš**
- 52) Kod lociranja objekata ($< 400 \text{ m}^2 \text{ BRP}$) NIJE potrebno izraditi: **studiju utjecaja na okoliš**
- 53) Koja razina geološke istraženosti određuje resurs (u odnosu prema rezervama): **spekulirano**
- 54) Što nije potencijalna korist sustava upravljanja okolišem: **uvođenje eksternog troška**
- 55) Koju familiju ISO propisa zovemo ekološkim standardima: **14000**
- 56) Što od navedenoga nije alat za upravljanje održivim razvojem: **IEC, a ni ISO (alati su EMA, CSR, EIA, LCA)**
- 57) Za vanjskog promatrača, kompleksni sustavi poput ekologije i ekonomije imaju u osnovi: **nepredvidivo ponašanje**
- 58) Analiza materijalnih tokova u ekonomskom sistemu ukazuje na: **na njihovu izrazitu disipativnost**
- 59) Jedno od temeljnih načela na kojima je temeljena politika zaštite okoliša je princip 4R. To uključuje sljedeća 4 elementa: **reduce, reuse, recycle i replace**
- 60) Koje od pitanja NE spada u 3 ključna pitanja procjene utjecaja na okoliš: **koliko je vjerojatno to predviđanje? (šansa)**
- 61) Gdje se prvi put službeno navodi obveza uključenja održivog razvoja u visoko školstvo: **Talloireska deklaracija**
- 62) Glavni je problem zaštite okoliša prema GEO-2000: **klimatske promjene**
- 63) Ekologija je: **znanstvena disciplina koja se bavi proučavanjem ekosustava**
- 64) Provođenje zaštite okoliša na način koji izaziva nerazmjerne utjecaje na stanovništvo s niskim prihodima nazivamo: **okolišni klasizam**
- 65) Koji je od navedenih alata za kvantificiranje održivog razvoja predmet ISO 14000 standarda: **procjena utjecaja za cijeli životni vijek proizvoda (LCA)**
- 66) Bazelska konvencija je o kontroli kretanja i odlaganja: **opasnog otpada**
- 67) Koja konvencija dolazi na snagu 1992.: **bazelska**
- 68) Ekološki otisak (footprint) je rezultat postupka kojim se određuje iznos: **biološki produktivne površine potrebne da zadovolji sve potrebe jedinke**
- 69) Državna institucija kojoj je primarna zadaća financiranje aktivnosti u zaštiti okoliša zove se: **Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost**
- 70) Koji je postupak najuže vezan za načelo predostrožnosti: **procjena utjecaja na okoliš**
- 71) Koliko se otpada godišnje po osobi stvara u RH? **350 kg**
- 72) Što od navedenog nije alat za kvantifikaciju utjecaja na okoliš: **sustav upravljanja okolišom (EMS)**
- 73) Najraširenija metoda zbrinjavanja otpada je: **odlaganje**
- 74) Ukoliko poduzetnik prilikom izgradnje industrijskog postrojenja želi primijeniti najučinkovitije tehnike raspoložive u pojedinom industrijskom sektoru s ciljem postizanja visokog stupnja zaštite okoliša, treba konzultirati BREF, a to je: **BAT referentni dokument**
- 75) U kojem protokolu je dogovoreno smanjenje štetnih tvari za atmosferu/Protokol o tvarima koje oštećuju ozonski omotač poznat je kao: **Montrealski protokol**
- 76) UV-C kroz atmosferu: **potpuno se zaustavlja na gornjem sloju atmosfere gdje se odbija o sloj kisika i ozona/potpuno apsorbirano u gornjoj atmosferi na molekulama kisika i ozona (ključne riječi: gornja atmosfera, kisik, ozon)**

Dodatak: Ozon se nalazi uglavnom na visini 15-50 km, dok je 90% ozona na visini između 20-25 km.

- 77) Što NIJE među glavnim problemima Hrvatske u nekakvom razvoju: **postavljanje industrijskih zona**
- 78) Kada se gleda raspoređenost proizvodnje rijetkih zemnih metala u svijetu, može se konstatirati: **većinu proizvodnje ima Kina**
- 79) Društveno odgovorno poslovanje je takvo u kojem poduzeće: **na dobrovoljnom principu u poslovne aktivnosti uključuje i brigu za društvena pitanja i zaštitu okoliša**
- 80) Što od navedenog NIJE uključeno u indeks razvijenosti? **stupanj urbaniziranosti**
- 81) U PDCA ne spada: **štednja**
- 82) Kućni otpad u odnosu na razgradivost je: **organski i neorganski**
- 83) Veza otpada i klimatskih promjena: **postoji kroz emisiju metana**
- 84) Zaštitu prirode smatra njezinim "vlastitim pravom": **ekocentrična teorija zaštite okoliša**
- 85) Tradicionalno ekološko djelovanje usmjereno je na: **produkt**
- 86) Ljudski prihvatni kapacitet zemlje - maksimalni broj stanovnika kojeg zemlja može podržati na neograničeno vrijeme: **ovisi o per capita materijalnoj potrošnji stanovništva**
- 87) Komunalni otpad i bogatstvo su: **u visokoj pozitivnoj korelaciji**
- 88) Manjak kapaciteta to jest "manjak instalirane snage" odnosi se na: **razliku instalirane snage i predviđene potrošnje električne energije**
- 89) Pod što spadaju pravila koja donose ekološka društva i još nešto: **socijalna ekologija**
- 90) Od nacionalnih parkova odaberi jedan park prirode: **Velebit**
- 91) Krug u sustavu upravljanja okolišem: **planiraj, izvrši, provjeri, vrednuj (PDCA)**
- 92) 80-tih godina ozonska rupa se pojavila: **iznad Antartike**
- 93) Koji pristup ako ništa drugo ne ide (za smanjenje optada): **odlagati otpad**
- 94) Agenda 21 je: **međunarodni program**
- 95) Atmosfera je važna jer: **regulira temperaturu i štiti od štetnog zračenja**
- 96) Čovječanstvo je probilo granice: **izumiranja vrsta**
- 97) Današnji sadržaj kisika u atmosferi postignut je prije: **350 milijuna godina**
- 98) E-otpada nije: **razgradiv**
- 99) Je li scoping obavezan? **ne, nikad**
- 100) Koji plinovi oštećuju ozonski omotač? **klor, fluor...**
- 101) Koji plinovi spadaju u „TOOO“ (tvari koje oštećuju ozonski omotač)? **haloni, freoni**
- 102) Planove intervencija donosi: **vlada**
- 103) Po čemu se resursi razlikuju od rezervi? **ekonomskoj isplativosti**
- 104) E-otpada uključuje: **električki otpad i elektronički otpad**
- 105) Primarne metode odlaganja otpada: **spaljivanje i odlaganje**
- 106) Urbanizacija je: **povećanje udjela gradskog stanovništva u ukupnoj populaciji**
- 107) Uz sadašnju potrošnju per capita i na zapadu... je li to dugoročno održivo: **nije**
- 108) Vrijednosti UV indeksa 8, 9 i 10 označuju: **vrlo visoku opasnost od UV zračenja**
- 109) Za ekocentrično društvo ne vrijedi: **ljudska domišljatost može riješiti sve ekološke probleme**
- 110) Zaštita okoliša obuhvaća skup odgovarajućih aktivnosti i mjera kojima je cilj: **sve navedeno (sprječavanje opasnosti za okoliš, sprječavanje nastanka štete, smanjenje šteta, povratak u stanje prije nastanka štete)**
- 111) Zašto se e-otpada posebno zbrinjava? **jer je složen (sastoji se od mnogo različitih materijala)**
- 112) Znak prijatelja okoliša je: **meka mjera zaštite okoliša**
- 113) Što prvo treba pokušati učiniti u postupku smanjenja otpada? **spriječiti nastanak**
- 114) Što se događa prvo? **lokacijska dozvola prije gradnje**
- 115) Teži se k: **smanjivanju broja potrebnih dozvola**

- 116)** Tko je odgovoran za SUO? **pravna osoba registrirana za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša**
- 117)** Tko kaže OK na temelju SUO? **komisija**
- 118)** Tko osigurava financijska i druga sredstva za unaprjeđenje sustava zaštite okoliša? **vlada**
- 119)** Tko predlaže kome odgovarajuća polazišta za održivi razvoj i zaštitu okoliša? **vlada saboru**
- 120)** Tko podnosi zahtjev za PUO: **nositelj projekta koji može utjecati na okoliš**
- 121)** Tko pribavlja SUO? **nositelj namjeravanog zahtjeva**
- 122)** U Hrvatskoj emisiji stakleničkih plinova najviše doprinose: **energetičari**
- 123)** U kojoj se dekadi trenutno nalazimo? **UN dekada obrazovanja za održivi razvoj (2005-2014)** (ovo vjerojatno više nije aktualno)
- 124)** U koliko skupina se dijeli e-otpad? **10**
- 125)** Propisana kakvoća okoliša je: **standard kakvoće okoliša**
- 126)** Provođenje plana (intervencija) izvode: **eko-stožeri**
- 127)** Procjena utjecaja na okoliš se provodi: **prije bilo kakvog odobrenja**
- 128)** Revizija IPPC dozvole svake: **3 do 5 godina**
- 129)** Rješenje SUO će biti izdano: **nakon 30 dana**
- 130)** Sadržaj studije utjecaja na okoliš je: **scoping (scoping je dobrovoljan)**
- 131)** Screening je: **procjena utjecaja na okoliš**
- 132)** SEVESO direktiva izdana je koje godine? **1982.**
- 133)** SEVESO II direktiva izdana je koje godine? **1996.**
- 134)** SEVESO II ima kao cilj: **prevencija velikih industrijskih nesreća**
- 135)** Stadiji naftne krize su: **trenutni, kronični i završni (poremećaji u opskrbi, kronični poremećaji, nestanak)**
- 136)** Standardi kakvoće okoliša, procjena zahvata na okoliš, prostorni planovi, planovi intervencija i praćenje stanja u okolišu spadaju u: **tvrde mjere zaštite okoliša**
- 137)** Sve vezano uz monitoring propisuje: **vlada**
- 138)** Što je SPU? **Strategija prostornog uređenja**
- 139)** Što ne spada u PDCA ciklus? **predvidi ('plan-do-check-act' ciklus)**
- 140)** Što od navedenog ne spada u načela zaštite okoliša? **održivi razvoj**
- 141)** Oko koje godine je prijeđena 1 milijarda ljudi? **1800**
- 142)** Okolina je: **priroda i od čovjeka stvoreno...**
- 143)** Optimalan raspored ljudi, dobara i djelatnosti na nekom teritoriju je: **prostorni plan**
- 144)** Otpad prema mjestu proizvodnje: **komercijalni, poljoprivredni, kućni i industrijski**
- 145)** Pakiranje čini x% cijene i y% komunalnog otpada. **x = 10, y = 30**
- 146)** Peking 1999. se tiče: **dodatka na atmosferu za ozonski omotač**
- 147)** Monitoring je: **praćenje stanja okoliša**
- 148)** Praćenje stanja u okolišu spadaju u: **tvrde mjere zaštite okoliša**
- 149)** Korist za okoliš naziva se: **mjera zaštita okoliša**
- 150)** Kyoto protokol se tiče: **klime**
- 151)** Montrealski protokol se tiče: **atmosfere**
- 152)** Inspektor nadzire: **osobe koje su obvezne provoditi mjere i aktivnosti zaštite okoliša**
- 153)** Može li inspektor provesti upravni postupak: **da, kad se utvrdi povreda odredbi**
- 154)** Na slučajeve moguće ekološke nesreće, izvanredne događaje i opasnosti za život i zdravlje ljudi odnose se: **planovi intervencija**
- 155)** Novi zakon zaštite okoliša: **prenosi pravnu stečevinu EU u hrvatsko zakonodavstvo**
- 156)** Element planiranog zahvata koji sprječava, smanjuje ili uklanja negativne posljedice na okoliš ili pruža korist za okoliš naziva se: **mjera zaštite okoliša**

- 157) EMAS uredba uključuje: **tijela za akreditaciju (HAA)**
- 158) ESDP je: **integralna multisektorska strategija**
- 159) Europska povelja prostornog planiranja je: **Terromolinska povelja**
- 160) Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost bavi se: **financiranjem programa i projekata vezanih za okoliš i energetske učinkovitost**
- 161) Glavni je problem zaštite okoliša prema GEO-2000: **klimatske promjene**
- 162) Jesu li mjere zaštite sadržane u prostornim planovima? **ima ih dosta, za većinu aspekata okoliša**
- 163) Kad se događa procjena utjecaja na okoliš? **prije izdavanja lokacijske dozvole**
- 164) Kakvo je djelovanje ultraljubičastog zračenja? **Ultraljubičasto zračenje je zdravo do određene granice, kada postaje štetno.**
- 165) Koja karakteristika ne pripada e-otpadu? **razgradiv**
- 166) Koja od navedenih je najbolja opcija gospodarenja otpadom? **prevencija**
- 167) Koje je najskuplje, ali najbolje rješenje? **sprječavanje nastanka**
- 168) Koje od navedenog nije dobrovoljna ekološka opcija? **procjena utjecaja na okoliš**
- 169) Koji aspekt je najvažniji kod gospodarenja otpadom? **opasnost**
- 170) Koji dio nije iz dijela EMS-a: **previdi**
- 171) Koji dokument je tipičan u poduzećima koja žele imati EMS? **izvještaj o okolišu**
- 172) Koji dokument povezujemo s tvrtkama? **politika zaštite okoliša**
- 173) Koji je dokument važan za gospodarenje otpadom? **politika zaštite okoliša**
- 174) Ako su granične vrijednosti povezane sa sastavom proizvoda ili proizvodnim postupkom, radi se o kojoj tvrdj mjeri? **O tehničkim standardima kakvoće okoliša**
- 175) BAT je: **korištenje najboljih raspoloživih tehnologija (Best available techniques)**
- 176) Bilanca energije sunčevog zračenja je približno: **30% ulaznog sunčevog zračenja se reflektira u svemir, 20% se apsorbira u atmosferi Zemlje, 50% se apsorbira na površini Zemlje**
- 177) Cilj EU CARDS projekta je: **usklađivanje propisa iz područja PUO za RH**
- 178) "Da bi se izbjegao, odnosno smanjio rizik ili opasnost po okoliš, pri planiranju ili izvođenju zahvata treba primijeniti sve raspoložive mjere zaštite okoliša" je definicija: **načela predostrožnosti**
- 179) Da nema „pozitivnog“ efekta staklenika temperatura bi bila manja za koliko stupnjeva? **33**
- 180) Dokument važan za oblikovanje prostorne politike država članica donesen 1999. je: **ESDP (European Spatial Development Perspective)**
- 181) Državni zavod za zaštitu prirode bavi se: **stručnim poslovima zaštite prirode**
- 182) Eco-labeling je: **usmjeren na tržište**
- 183) Eko-djelotvornost maksimizira omjer: **učinak po trošku**
- 184) Eko-djelotvornost zagovara: **redukciju potrošnje prirodnih resursa uz ekonomsku djelotvornost**
- 185) Ultraljubičasti dio Sunčevog spektra je: **koristan, ali je štetan ukoliko prijeđe sigurnu razinu**
- 186) Antarktička ozonska rupa je područje antarktičke stratosfere u kojem je odnedavno (od 1975. god.) nivo ozona pao na: **33% vrijednosti prije 1975.**